

Evanjelium podľa Tomáša.

V decembri 1945 egyptskí roľníci našli viac ako 1000 strán starých papyrusových rukopisov vo východnom svahu údolia horného Nílu, neďaleko mesta Nag Hammadi. Texty sú (nekvalitným) prekladom z gréckeho originálu do koptčiny. Tento dialekt sa rozvinul po invázii Alexandra Veľkého v r. 332 p.n.l., a bol v Egypte neskôr nahradený arabčinou. Miesto nálezu už bolo známe ako miesto, kde bol v r. 320 založený kresťanský kláštor. V r. 367 tamojší mnísi prepísali asi 45 rôznych náboženských spisov do kódexov, včetně evanjelií Tomáša, Filipa a Valentína. Celá táto knižnica bola starostivo zapečatená v urnách a schovaná medzi skalami, kde zostala neobjavená asi 1600 rokov. Teraz sú tieto papyruses uložené v knižnici v Káhire. Téma knižnice má veľa spoločné s prvotným kresťanstvom, východným náboženstvom a svätými mužmi (a ženami) všetkých čias. V prvých rokoch po objave boli dokumenty (evanjelium Tomáša, Filipa a Valentína) obecné označované ako gnostické. Dnes je však jasné, že by takto zaraďované byť nemali.

Autor evanjelia Tomáša je známy ako apoštol Tomáš, jeden z dvanástich. Text je zbierkou viac ako sto výrokov a krátkych dialógov Spasiteľa, bez nejakých prídavných príbehov. Pred viac ako sto rokmi v Oxyrhynchuse v Egypte bolo nájdených niekoľko fragmentov v gréčtine, akoby predloha Tomášovho evanjelia, datovaných do r. 200-250. Neskorší nález koptskej verzie konečne sprístupnil evanjelium v celku. Koptsky písané Tomášove evanjelium však nie je prekladom Oxyrhynchus papyri, lebo sa vyskytujú odlišnosti. Vedci, ktorí ho študovali, dospeli k názoru, že Tomášove evanjelium musí byť považované za autentické piate evanjelium, popri známej štvorici.

Pozn. Kvôli poškodeniu a nekvalitnému prvotnému prekladu do koptčiny, časti niektorých výrokov, zrejme nezodpovedajú pôvodnému originálu.

Toto sú skryté slová, ktoré povedal živý Ježiš, a ktoré zapísal Didymos Judas Thomas.

1. A povedal: Kto nájde zmysel týchto slov, neokúsi smrť.
2. Ježiš povedal: Kto hľadá, nech neprestáva v hľadaní, kým nenájde. A až nájde, bude rozrušený a žasnúť bude, a panovať nad všetkým [a nájde odpočinok].
3. Ježiš povedal: Keď tí, čo vás vedú, vám povedia: Hľa, to Kráľovstvo je na nebesiach, potom vtáci nebeskí vás predídu. A keď vám povedia: Je v mori, potom aj ryby [mora] pôjdu pred vami. To Kráľovstvo však je vo vás, aj mimo

vás. [Tí, ktorí sa spoznajú, ho nájdú.] A keď seba spoznáte, sami budete poznaní a vedieť budete, že ste synmi živého Otca. Keď však seba nepoznáte, potom biedou ste a v biede zostanete.

4. Ježiš povedal: Vo svojich dňoch starý muž nebude váhať pýtať sa malého dieťaťa v sedmich dňoch na miesto života - a bude žiť. Lebo mnohí prví sa stanú poslednými, [a poslední prvými] a stanú sa jedným.
5. Ježiš povedal: Spoznaj, čo máš pred sebou, a čo je ti skryté, sa ti odhalí. Lebo nič nie je skryté, čo nebude odhalené.
6. Jeho žiaci sa ho pýtali a hovorili mu: Chceš, aby sme sa postili? A ako sa máme modliť a dávať almužnu? A aké pravidlá máme dodržiavať ohľadom jedla? Ježiš povedal: Neklamte a nerobte nič, čo sami nenávidíte, lebo pred nebom je všetko zjavné. Lebo nič nie je skryté, čo nebude odhalené a nič utajené, čo by nevyšlo najavo.
7. Ježiš povedal: Blažený lev, ktorého zje človek a lev sa tak stane človekom; nešťastný človek, ktorého zožerie lev, takže se človek stane levom.
8. A povedal: Človek se podobá múdremu rybárovi, ktorý hodil sieť do mora a vytiahol ju z vody plnú malých rybiek. Uprostred nich múdry rybár objavil veľkú, dobrú rybu. Tu hodil všetky malé rybky do mora a ponechal si bez váhania len tu veľkú. Kto máš uši, počúvaj!
9. Ježiš povedal: Hľa, rozsieváč vyšiel na pole, naplnil ruku a rozhodil. Niektoré semená padli na cestu, prileteli vtáci a vyzobali ich. Iné dopadli na skalú a nemohli zakoreniť a vyhnať výhonky. A iné padli do trnia, to udusilo semená a zožral ich červ. Iné však padli na dobrú zem a priniesli plody - priniesli plody šesťdesiatnásobne, stodvadsaťnásobne.
10. Ježiš povedal: Oheň na zem som uvrhol, a hľadte, strážim ho, kým sa rozhorí.
11. Ježiš povedal: Toto nebo pomynie, aj to nad ním pomynie. A mŕtvi nežijú a živí nezomrú. Vtedy, keď ste jedli mŕtve, urobili ste to živým. Keď budete vo Svetle, čo budete robiť? V deň, keď ste boli jedným, rozdvojíte sa. Keď ste sa ale stali dvomi, čo budete robiť?

12. Učeníci povedali Ježišovi: Vieme, že nás opustíš. Kto bude potom hlavný nad nami? Ježiš im povedal: Kdekoľvek ste, choďte k Jakubovi Spravodlivému, kvôli ktorému vzniklo nebo i zem.
13. Ježiš povedal svojim učeníkom: Teraz ma porovnajte a povedzte, komu sa podobám. Šimon Peter mu povedal: Si ako spravodlivý anjel. Matúš mu povedal: Si ako múdry filozof. Tomáš mu povedal: Majstre, moje ústa nie sú schopné vypovedať, komu sa podobáš. Ježiš povedal: Nie som tvojím majstrom, lebo ty si pil a seba opil z bublajúceho prameňa, ktorý som pomeral. Vzal ho, odviedol nabok a povedal mu tri slová. Keď sa Tomáš vrátil medzi druhov, pýtali sa ho: Čo ti Ježiš povedal? Odpovedal im: Keď vám poviem čo len jedno z jeho slov, vezmete kamene a hádzať ich do mňa budete - a oheň vzíde z tých kameňov a spáli vás.
14. Ježiš im povedal: Keď sa postíte, páchate na sebe hriech, a keď sa modlíte, budete zatratení, a keď dávate almužny, na duchu si škodíte. Nech prídete do ktorýchkoľvek končín a budete putovať krajinou, ak vás prijmú, jedzte, čo vám podajú, a uzdravujte chorých medzi nimi. Lebo nepoškvrní vás, čo vchádza do vašich úst, ale to, čo z nich vychádza, to vás poškvrní.
15. Ježiš povedal: Keď uvidíte toho, ktorý sa nenarodil z ženy, padnite na tvár a modlite sa k nemu - ten je vaším Otcom.
16. Ježiš povedal: Ľudia si možno myslia, že som prišiel, aby som na svete nastolil mier, a netušia, že som prišiel zasiať rozkol na túto zem - oheň, meč a boj. Lebo päť ich bude v dome, traja budú proti dvom a dvaja proti trom, otec proti synovi, a syn proti otcovi, a zostanú osamotení.
17. Ježiš povedal: Dám vám, čo ešte oko nevidelo a ucho nepočulo, čoho sa ruka nedotkla, čo nevzišlo zo srdca človeka.
18. Učeníci povedali Ježišovi: Povedz nám, aký bude náš koniec? Už ste objavili počiatok, že sa pýtate na koniec? Lebo tam kde je počiatok, bude aj koniec. Blažený, kto stojí na počiatku - spozná koniec a neokúsi smrť.

19. Ježiš povedal: Blažený, kto bol skôr než než sa stal (vstúpil do bytia). Ak sa stanete mojimi učeníkmi a vypočujete moje slová, tieto kamene vám budú slúžiť. Lebo máte päť stromov v raji, ktoré zostávajú bez zmeny v lete či v zime a ich listy neopadnú. Kto sa s nimi zoznámí, neokúsi smrť.
20. Učeníci sa obrátili na Ježiša: Povedz nám, čomu sa podobá Kráľovstvo nebeské. On im odvetil: Je ako horčičné semienko, menšie než ktorékoľvek iné, ak však padne na úrodnú pôdu, vzíde z neho veľký výhonok a stane sa ochranou pre vtáctvo neba.
21. Mária (Magdaléna) povedala Ježišovi: Komu sa podobajú tvoji učeníci? On povedal: Sú ako malé deti, ktoré sa usadili na poli, ktoré im nepatrí. Keď prídu páni poľa a povedia: Vráťte nám naše pole!, vyzlečú pred nimi (aj) šaty, aby im ich nechali, a vrátia im pole. Preto hovorím: Keď pán domu vie, že príde zlodej, bude strážiť kým nepríde a nedovolí mu vniknúť do domu jeho panstva, aby mu neodniesol jeho veci. Vy preto buďte pred svetom na stráž! Opášte sa veľkou silou, aby zlodeji nenašli cestu, ako sa k vám dostať, lebo nájdú zisk, ktorý očakávate. Kiež je medzi vami chápaný človek! Len čo plody dozreli, príde rýchlo s kosákom v ruke a požne ich. Kto máš uši, počúvaj!
22. Ježiš uvidel dojčené deti a povedal svojim učeníkom: ako tieto dojčené deti sú tí, ktorí vstúpia do Kráľovstva. Oni sa pýtali: Keď budeme ako malé deti, vojdeme do Kráľovstva? Ježiš im povedal: Až urobíte z dvoch jedno, z vnútorného vonkajšie a z vonkajšieho vnútorné, až urobíte z horného dolné, až mužské a ženské do jedného spojíte, aby mužské nebolo mužským, ani ženské ženským, keď ustanovíte oči namiesto očí, ruky namiesto rúk, nohy namiesto nôh a obraz namiesto obrazu, potom vojdete do Kráľovstva.
23. Ježiš povedal: Vyberiem si vás, jedného z tisíca a dvoch z desaťtisíc a stanú tu ako jedno.
24. Učeníci povedali: Popíš nám miesto kde si, lebo nám ho treba hľadať. Povedal im: Kto máš uši, počúvaj! Je Svetlo v človeku Svetla a on osvetľuje celý svet. Keď on nežiarí, vládne tma.
25. Ježiš povedal: Miluj svojho brata ako svoju dušu, ochraňuj ho ako zreničku

svojho oka.

26. Ježiš povedal: Smietku v oku svojho brata vidíš, ale brvno vo vlastnom oku nevidíš. Až vyjmeš brvno zo svojho oka, uvidíš jasne, aby si vybral smietku z oka bratovho.

27. Ježiš povedal: Ak sa nebudete odriekať sveta, Kráľovstvo nenájdete. Keď celý týždeň nebudete držať ako sabat, Otca neuzriete.

28. Ježiš povedal: Postavil som sa dprostred sveta a zjavil sa im v tele. Našiel som ich všetkých spitých. Jediného smädného som nenašiel. A moje duša sa zarmútila pre ľudské deti, lebo slepé sú vo svojich srdciach a nevidia, že prázdne prišli na svet a opäť prázdne sa ho chystajú opustiť. Teraz však sú spité. Až zbavia sa svojho vína, potom učinia pokánie.

29. Ježiš povedal: Že telo prišlo do bytia kvôli duchu, je zázrak - keď však duch kvôli telu, to je zázrak zázrakov. Ja však žasnem, že toto veľké bohatstvo v takej biede našlo si domov.

30. Ježiš povedal: Kde sú traja bohovia, sú to božstvá. Kde [sú dvaja alebo] je len jeden, som s ním.

31. Ježiš povedal: Žiadny prorok nie je vítaný vo svojom meste. Žiadny lekár ne[vy]lieči tých, ktorí ho poznajú.

32. Ježiš povedal: Mesto, vystavané na vysokej hore a opevnené, nemôže padnúť, ani zostať skryté.

33. Ježiš povedal: Čo počuješ na vlastné uši, hlásaj zo strechy do uší ostatných! Lebo nikto nezapáli svetlo a nepostaví ho pod nádobu, ani na skryté miesto, ale vystaví ho ho lampáša, aby každý, kto prichádza a odchádza, mohol vidieť jeho svetlo.

34. Ježiš povedal: Keď slepec vedie slepca, obaja spadnú do jamy.

35. Ježiš povedal: Nikto nemôže vojsť do domu mocného a dobyť ho silou bez toho, aby mu predtým zviazal ruky - potom môže vylúpiť jeho dom.

36. Ježiš povedal: Nestarajte sa ráno o večer a večer o ráno, [čo budete jesť a] čo si oblečiete. [Ste viac než kvety, ktoré ani nečešú (vlnu), ani nepradú. Keď máte jeden odev, čo vám chýba? Alebo, kto môže zvýšiť vašu veľkosť? On sám vám dá váš odev.]
37. Učeníci sa ho pýtali: Kedy sa nám zjavíš a kedy my ťa uvidíme? Ježiš odpovedal: Až svoj odev bez hanby odložíte, pod nohy pohodíte a postúpate ako malé deti, vtedy uvidíte Syna Živého (Otca) a nezachvejete sa strachom.
38. Ježiš povedal: Veľakrát ste chceli počuť tieto slová, ktoré vám hovorím, a nemáte nikoho iného, od koho by ste ich počuli. Prídu dni, keď ma budete hľadať, ale nenájdete.
39. Ježiš povedal: Kňazi a teológovia dostali kľúče k poznaniu, ale ukryli ich. Nevstúpili, ani nenechali vstúpiť tých, ktorí chceli. Vy sa ale staňte chytrými ako hadi a nevinnými ako holubi.
40. Ježiš povedal: Vinič bol zasadený mimo Otca. Lebo nie je životaschopný, bude vytrhnutý s koreňmi a zničený.
41. Ježiš povedal: Kto má vo svojej ruke, bude mu pridané. Kto však nemá, tomu bude vzaté aj to málo čo má.
42. Ježiš povedal: Staňte sa (len) prechádzajúcimi (okolo).
43. Učeníci mu povedali: Kto si, že nám toto hovoríš? (Ježiš im povedal:) Z toho, čo vám hovorím, nepoznáte kto som; stali ste sa skôr ako Židia - lebo oni milujú strom a nenávidia jeho plody, alebo milujú plody, ale nenávidia strom.
44. Ježiš povedal: Kto hanobí Otca, tomu bude odpustené. Kto hanobí Syna, bude mu odpustené. Kto ale hanobí Ducha Svätého, tomu odpustené nebude - ani na zemi, ani na nebi.
45. Ježiš povedal: Nezberá sa hrozno z trnia, ani sa nezberajú figy z bodliakov, lebo nemajú plody. Dobrý človek prináša dobré zo svojho

pokladu, zlý človek prináša zlé zo svojho pokladu zla, čo má vo svojom srdci, a hovorí slovami zla - lebo býva vynášané, čím oplýva srdce.

46. Ježiš povedal: Od Adama až po Jána Krstiteľa, nebol nikto, zrodený z ženy, kto by stál vyššie než Ján Krstiteľ, [...]. Ale ja som povedal, že ktokoľvek medzi vami sa stane malým, spozná Kráľovstvo a stane sa väčším než Ján.

47. Ježiš povedal: Žiadny človek nemôže jazdiť na dvoch koňoch, alebo napínať dva luky (naraz). A je nemožné, aby sluha slúžil dvom pánom, lebo uctením jedného, druhého urazí. Nikto nepije staré víno, aby hneď chcel piť nové. A nové víno sa neleje do starých mechov, aby nepraskli, a staré víno sa neleje do nových mechov, aby sa neskazilo. Stará záplata sa neprišiva na nový odev, lebo sa tam roztrhne.

48. Ježiš povedal: Ak dvaja uzavrujú spolu mier v jednom dome a povedia hore: pohni sa! - ona sa pohne.

49. Ježiš povedal: Blahoslavení osamelí a vyvolení, lebo vy nájdete Kráľovstvo. Z neho pochádzate, a doňho sa opäť vrátite.

50. Ježiš povedal: Keď vám povedia: Odkiaľ ste?, povedzte im: Sme zo svetla, z miesta, kde svetlo vzniklo samo zo seba. [...] [A keď sa vás spýtajú: Kto ste?, povedzte: Sme jeho Synovia a sme vyvolení Živého Otca.] A keď sa vás spýtajú: Aké je znamenie vášho Otca vo vás?, povedzte im: Je to pohyb a pokoj.

51. Učeníci mu povedali: Kedy nadíde mŕtvym odpočinok a kedy nastane nový svet? Povedal im: Čo očakávate, už nastalo, ale nepoznali ste to.

52. Učeníci mu povedali: Dvadsaťštyri prorokov v Izraeli prehovorilo a všetci hovorili o tebe. Povedal im: Nevšímajte si Živého, ktorý je pred vami a hovoríte o mŕtvych.

53. Učeníci mu povedali: Je obriezka užitočná alebo nie? On im odpovedal: Keby bola užitočná, Otec by ich privádzal na svet z ich matiek obrezaných. Ale pravá duchovná obriezka je celkom prospešná.

54. Ježiš povedal: Blahoslavení chudobní, lebo vám patrí Kráľovstvo nebeské.
55. Ježiš povedal: Kto nebude nenávidieť svojho otca a matku svoju, nebude sa môcť stať mojím učeníkom. A kto nebude nenávidieť svojich bratov a sestry a neponesie svoj kríž ako ja, ten ma nebude hoden.
56. Ježiš povedal: Kto poznal svet, našiel mŕtvolu. A kto našiel mŕtvolu, pre toho svet nemá cenu.
57. Ježiš povedal: Kráľovstvo Otca sa podobá človeku, ktorý zasadil [dobré] semeno. Jeho nepriateľ prišiel v noci a zasadil medzi dobré semená burinu. Ten človek nedovolil vytrhať burinu. Povedal: Aby ste nevyšli vytrhať burinu a vytrhali s ňou aj pšenicu. Lebo v čase žatvy sa burina ukáže - bude vytrhnutá a spálená.
58. Ježiš povedal: Požehnaný ten, kto trpel, lebo našiel život.
59. Ježiš povedal: Pozerajte na Živého kým žijete, aby ste nezomierali, usilujúc sa ho zazrieť, ale už by ste nemohli!
60. Uvideli Samaritána s jahňatom na ceste do Judey. Spýtal sa svojich učeníkov: Prečo vedie so sebou to jahňa? Odvetili: Aby ho zabil a zjedol. Povedal im: Nežje ho, kým bude nažive, až keď ho zabije a ono sa stane mŕtvou. Oni povedali: Ináč to nemôže urobiť. Povedal im: Vy sami si hľadajte pokojné miesto, aby ste sa nestali mŕtvami a neboli zjedení.
- 61a. Dvaja budú spočívať na lôžku: jeden zomrie, druhý bude žiť.
- 61b. Salome povedala: Kto si, človeče, [...]? Ležal si na mojom lôžku a jedol z môjho stola. Ježiš jej povedal: Som ten, ktorý povstal z Jednotného. Bolo mi dané z vecí môjho Otca. (Salome povedala:) Budem tvojou žiačkou. (Ježiš jej povedal:) Teda hovorím, kto bude jednotný, bude naplnený svetlom, ale kto bude rozdelený, bude naplnený temnotou.
62. Ježiš povedal: Poviem svoje tajomstvá tým, ktorí [sú hodní] mojich tajomstiev. Čo robí tvoja pravica, nech o tom ľavica nevie.

63. Ježiš povedal: Bol bohatý človek, ktorý mal veľa majetku a povedal: Budem svoj majetok využívať na to, aby som sial a žal, a opäť sial a plnil svoje sýpky, aby mi nič nechýbalo. Takto rozmýšľal vo svojom srdci - a v tú noc zomrel. Kto máš uši, počúvaj!

64a. Ježiš povedal: Jeden muž čakal hostí, a keď pripravil hostinu, vyslal sluhu, aby hostí pozval. Prišiel k prvému a povedal mu: Môj pán ťa pozýva. On odvetil: Mám nejaké obchody s kupcami, večer prídu za mnou, rád by som niečo objednal. Omluv ma, prosím. Sluha išiel za ďalším: Môj pán ťa zve. On mu odpovedal: Kúpil som si dom, som tu potrebný celý deň. Nemám času nazvyš. Prišiel za ďalším: Môj pán ťa pozýva. Ten mu odvetil: Priateľ má svatbu, a ja mám pripraviť hostinu. Nebudem môcť prísť. Omluv ma, prosím. Išiel za posledným a povedal: Pozýva ťa môj pán. On mu odpovedal: Kúpil som statok a idem si vybrať nájomné. Nebudem môcť prísť. Prosím o omluvenie. Sluha sa vrátil a povedal pánovi: Tí, ktorých si pozval na hostinu, sa omlúvajú. Pán povedal sluhovi: Vyjdi na cesty a prived' tých, ktorých nájdeš, aby hodovali.

64b. (A povedal:) Obchodníci a kupci nevstúpia do miest môjho Otca.

65. Povedal: Dobrý človek vlastnil vinohrad. Prenechal ho nájomcom, aby ho obrábali, a on od nich dostal úrodu. Poslal svojho sluhu, aby mu nájomníci dali úrodu z vinice. Chopili sa ho a zbili - skoro ho zabil. Sluha sa vrátil a povedal to svojmu pánovi. Ten povedal: Možno, že ho nespoznali. Poslal iného sluhu, ale nájomníci aj toho zbili. Potom vyslal majiteľ svojho syna. Povedal: Snáď budú rešpektovať môjho syna. Lenže nájomníci vedeli, že on je dedicom vinohradu, chopili sa ho a zabili ho. Kto máš uši, počúvaj!

66. Ježiš povedal: Ukážte mi ten kameň, ktorý stavitelia odvrhli - ten je kameňom uholným.

67. Ježiš povedal: Kto poznal všetko, ale seba opomenul, opomenul všetko.

68. Ježiš povedal: Buďte blažení, keď vás nenávidia a prenasledujú. Nenájdu miesto tam, kam vás prenasledujú.

- 69a. Ježiš povedal: Blahoslavení, ktorí boli prenasledovaní vo svojom srdci
- to sú tí, ktorí poznali Otca v pravde.
- 69b. Ježiš povedal: Blahoslavení, ktorí hladujú, lebo telo toho kto túži, bude nasýtené.
70. Ježiš povedal: Keď privediete k životu to vo vás, to, ktoré máte, spasí vás.
Ak to však v sebe nemáte, to, ktoré v sebe nemáte, zabije vás.
71. Ježiš povedal: Zničím [tento] dom a nikto nebude schopný ho [znova]
vystavať [...].
72. [Ktosi] mu povedal: Povedz mojim bratom, aby si so mnou rozdelili veci po
mojom otcovi. On mu povedal: Človeče, kto ma urobil tým, čo rozdeľuje?
Obrátil sa ku svojim učeníkom a povedal im: Som snáď ten, čo rozdeľuje?
73. Ježiš povedal: Úroda je skutočne bohatá, len robotníkov je málo. Poproste
ale Pána, aby poslal robotníkov na žatvu.
74. Povedal: Pane, veľa je ich blízko zdroja, ale žiadny v ňom.
75. Ježiš povedal: Mnohí stoja pred dverami, ale len osamotení sú tí, ktorí
vstúpia do svadobnej komnaty.
76. Ježiš povedal: Kráľovstvo Otca sa podobá kupcovi, ktorý vlastnil tovar
a objavil perlu. Múdry kupec predal tovar a kúpil si tú jedinú perlu.
I vy hľadajte nepominuteľný poklad, ktorý pretrvá - tam, kde ho žiadny mol'
zhltneť nepriletí, ani žiadny červ nezničí.
77. Ježiš povedal: Ja som svetlo, ktoré je nad všetkými. Som všetko. Všetko zo
mňa vzišlo a všetko sa ku mne vráti. Rozotni kus dreva - som tam, zodvihni
kameň - a mňa tam nájdeš.
78. Ježiš povedal: Prečo ste vyšli na pole? Aby ste videli trstinu zmietanú
vetrom? Aby ste videli niekoho oblečného do fajnových šiat? [Hľa, vaši]
vladári a hodnostári sú tí, ktorí nosia fajnové šaty, ale sú neschopní

poznať pravdu.

79. Žena z davu mu povedala: Blahoslavené telo, ktoré ťa nosilo a prsia, ktoré ťa kojili! Povedal [jej]: Blahoslavení, ktorí počuli slovo Otca a uchovali ho v pravde. Lebo prídu dni, keď budete hovoriť: Blahoslavené telo, ktoré nepočalo a prsia, ktoré nekojili.

80. Ježiš povedal: Kto poznal svet, našiel telo. A kto našiel telo, pre toho svet nemá cenu.

81. Ježiš povedal: Kto sa stal bohatým, nech vládne, a kto má moc, nech sa jej zriekne.

82. Ježiš povedal: Kto je mi nablízku, je nablízku ohňu, a kto je mi vzdialený, je vzdialený Kráľovstvu.

83. Ježiš povedal: Obrazy sú ľuďom zjavné, ale Svetlo, ktoré je v nich, je skryté [obrazom svetla Otca]. [... najrôznejšie preklady ...]

84. Ježiš povedal: Keď vidíte svoju podobu, tešíte sa. Keď ale uvidíte svoje obrazy, ktoré vošli do bytia pred vami, ktoré neumierajú, ani sa nezjavujú - nakoľko budú závislé od vás?

85. Ježiš povedal: Adam povstal z veľkej sily a veľkého bohatstva, a aj tak vás nebol hoden. Lebo keby vás bol hoden, [neokúsil by] smrť.

86. Ježiš povedal: [Líšky majú svoje nory] a vtáci [svoje] hniezda, ale Syn človeka nemá (miesto), kam by hlavu zložil a odpočinul si.

87. Ježiš povedal: Biedne telo, ktoré závisí na (inom) tele, a biedna duša, ktorá závisí na nich oboch.

88. Ježiš povedal: Anjeli a proroci prídu k vám, a budú vám dávať, čo je vaše. Aj vy im dajte, čo máte vo svojich rukách, a povedzte si: Kedy si prídu vziať, čo je ich?

89. Ježiš povedal: Prečo umývate vonkajšiu stranu pohára? Nechápete, že ten,

kto stvoril vnútornú stranu, stvoril aj vonkajšiu?

90. Ježiš povedal: Poďte ku mne, lebo ľahké je moje jarmo a vlúdne moje panovanie, a nájdete pre seba pokoj.

91. Povedali mu: Povedz nám, kto si, aby sme v teba mohli veriť. On im odpovedal: Skúmate tvár neba i zeme, ale nepoznáte toho, ktorý je pred vami. Nedokážete [prehliadnuť súčasný okamih.]

92. Ježiš povedal: Hľadajte a nájdete. Na čo ste sa ma pýtali v tamtie dni, nepovedal som vám. Teraz vám to chcem povedať, ale vy sa na to nepýtate.

93. [Ježiš povedal:] Nedávajte psom, čo je sväté, aby to nezavliekli na smetisko. Ani nehádzte perly sviniam, aby ich ne[...].

94. Ježiš povedal: Kto hľadá, nájde. [A kto klope], bude mu otvorené.

95. [Ježiš povedal:] [...] ak máte peniaze, nepožičiavajte na úrok, ale radšej dajte [tým], od ktorých ich nedostanete späť.

96. Ježiš povedal: Kráľovstvo Otca sa podobá žene, ktorá vzala trochu kvasníc, [vmiesila/ukryla] ich do cesta, a urobila z neho veľké chleby. Kto máš uši, počúvaj!

97. Ježiš povedal: Kráľovstvo Otca sa podobá žene, ktorá niesla džbán plný múky. Počas cesty ucho džbánu prasklo a múka sa za ňou sypala na cestu. Nevedela o tom, nezbadala žiadnu nehodu. Keď prišla domov a zložila džbán, našla ho prázdny.

98. Ježiš povedal: Kráľovstvo Otca sa podobá človeku, ktorý chcel zabiť mocného muža. Doma vytiahol meč a vrazil ho do steny, aby poznal, či jeho ruka (dost') silná. Potom zabil toho mocného.

99. Učeníci mu povedali: Tvoji súrodenci a tvoja matka stoja vonku. On im povedal: Tí, ktorí sú tu, ktorí vykonávajú vôľu môjho Otca - tí sú mojimi súrodencami a mojou matkou. To sú tí, ktorí vstúpia do Kráľovstva môjho Otca.

100. Ukázali Ježišovi zlatú mincu, a povedali mu: tí od cisára vymáhajú od nás dane. Povedal im: Dajte cisárovi, čo je cisárovi, dajte Bohu, čo je božie, a čo je moje, dajte mne!
101. [Ježiš povedal:] Kto nebude nenávidieť svojho otca a matku ako ja, nebude sa môcť stať mojím učeníkom. A kto nemiluje svojho Otca a Matku ako ja, nemôže sa stať mojím učeníkom. Lebo moja matka [ma porodila], ale moja pravá [Matka] mi dala život.
102. Ježiš povedal: Beda im, farizejom! Lebo sú ako pes ležiaci v žľabe pre dobytok. Ani nežerie, ani nedovolí, aby sa nažral dobytok.
103. Ježiš povedal: Blahoslavený muž, ktorý vie, kde zlodeji vniknú, takže vstane a pozbiera svoje [sily] a opáše svoje boky, skôr než vstúpia.
104. Povedali [mu]: Poď, dnes sa budeme modliť a postiť. Ježiš povedal: Akýže hriech som spáchal, alebo čo som neurobil? Ale keď ženich vyjde zo svadobnej komnaty, vtedy nech sa (všetko) modlí a postí.
105. Ježiš povedal: Kto pozná Otca a Matku, nazvú ho synom prostitútky.
106. Ježiš povedal: Keď dvoje urobíte jedným, stanete sa Synmi človeka - a keď poviete hore: Pohni sa!, ona sa pohne.
107. Ježiš povedal: Kráľovstvo je ako pastier, ktorý má sto oviec. Jedna zablúdila, z nich tá najväčšia. Opustil tých deväťdesiatdeväť a hľadal tú jednu, až ju našiel. Unavený povedal jej: teba milujem viac, než tých deväťdesiatdeväť.
108. Ježiš povedal: Kto pije z mojich úst, ten takým ako ja sa stane, a i ja ním sa stanem, a veci skryté budú mu odhalené.
109. Ježiš povedal: Kráľovstvo je ako človek, ktorý má na poli skrytý poklad, o ktorom nevedel. [Keď] zomrel, zanechal ho svojmu synovi, ktorý o ňom tiež nevedel a pole predal. Ten, čo ho kúpil, prišiel, zoral ho, [a našiel] ten poklad. Začal požičovať na úrok(?), komu chcel.

110. Ježiš povedal: Kto našiel svet a zbohatol, nech sa sveta zriekne.
111. Ježiš povedal: Nebo a zem by sa pred vami rozvinú, a kto žije v Živom, neuvidí smrť [ani strach]. Ježiš povedal: Kto nájde sám seba, toho svet nie je hoden.
112. Ježiš povedal: Beda telu, ktoré závisí na duši, beda duši, ktorá závisí na tele.
113. Jeho učeníci mu povedali: Kedy príde Kráľovstvo? On povedal: Nepríde, keď bude očakávané. Nepovie sa: Hľa tu (je) alebo hľa tam (je), ale Kráľovstvo Otca je rozprestreté po celej zemi, len ľudia ho nevidia.
114. Šimon Peter im povedal: Nech Mária odíde spomedzi nás, lebo ženy nie sú hodné Života. Ježiš povedal: Hľa, povediem ju tak, že ju urobím mužom, aby sa stala živým duchom, ako vy, muži. Lebo každá žena, ktorá sa stane mužom, vojde do Kráľovstva nebies.